

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ THU HIỀN

TỔ CHỨC LÃNH THỔ KINH TẾ TỈNH BẮC NINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

THÁI NGUYÊN - 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ THU HIỀN

TỔ CHỨC LÃNH THỔ KINH TẾ TỈNH BẮC NINH

Ngành: ĐỊA LÝ HỌC

Mã ngành: 8 31 05 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Dương Quỳnh Phương

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi, các số liệu trích dẫn có nguồn gốc rõ ràng và không sao chép dưới bất kì hình thức nào. Kết quả trong luận văn được thu thập trong quá trình nghiên cứu là trung thực, chưa được công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào khác.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Thu Hiền

LỜI CẢM ƠN

Trước hết, tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn chân thành tới cô giáo PGS.TS. Dương Quỳnh Phương, giảng viên khoa Địa lí, là người đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt thời gian làm luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin cảm ơn các Thầy, Cô giáo đang công tác tại trường Đại học sư phạm - ĐH Thái Nguyên đã giảng dạy tôi trong suốt thời gian học tập tại trường và tạo điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Trong quá trình nghiên cứu, tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc đến Ban giám hiệu trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên; Ban Chủ nhiệm khoa Địa Lí; Thư viện trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên; Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Bắc Ninh; Ủy Ban Nhân Dân tỉnh Bắc Ninh; Ban quản lý các KCN tỉnh Bắc Ninh; Cục Thống kê tỉnh Bắc Ninh, Sở Công Thương Tỉnh Bắc Ninh cùng các ban ngành trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh... đã tạo mọi điều kiện thuận lợi nhất để tôi thu thập thông tin, số liệu về vấn đề nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tuy đã có những cố gắng nhất định nhưng do thời gian và trình độ có hạn nên chắc chắn luận văn này còn nhiều thiếu sót và hạn chế nhất định. Kính mong nhận được sự góp ý của Thầy Cô và các bạn.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Thu Hiền

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC HÌNH	vi
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu của đề tài	2
3. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu	6
4. Phạm vi nghiên cứu	7
5. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu của đề tài	7
6. Những đóng góp chính của đề tài.....	11
7. Cấu trúc của luận văn	11
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ TỔ CHỨC LÃNH	
THỔ KINH TẾ	12
1.1. Cơ sở lí luận về tổ chức lãnh thổ kinh tế.....	12
1.1.1. Khái niệm, bản chất của tổ chức lãnh thổ kinh tế	12
1.1.2. Nguyên tắc, nội dung và nhiệm vụ chủ yếu của TCLTKT	14
1.1.3. Các loại hình tổ chức lãnh thổ	16
1.1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến tổ chức lãnh thổ kinh tế	17
1.1.5. Khái quát một số lí thuyết về tổ chức lãnh thổ kinh tế.....	22
1.2 Cơ sở thực tiễn.....	26
1.2.1. Các hình thức chủ yếu tổ chức lãnh thổ kinh tế và việc vận dụng vào thực tiễn ở Việt Nam	26
1.2.2. Đôi nét về tổ chức lãnh thổ kinh tế ở vùng Đồng bằng sông Hồng	29

Tiêu kết chương 1	31
Chương 2: CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG VÀ THỰC TRẠNG TỔ CHỨC KHÔNG GIAN LÃNH THỔ KINH TẾ TỈNH BẮC NINH	32
2.1. Các yếu tố ảnh hưởng đến tổ chức không gian LTKT tỉnh Bắc Ninh	32
2.1.1. Vị trí địa lí, phạm vi lãnh thổ	32
2.1.2. Điều kiện tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên.....	33
2.1.3. Điều kiện kinh tế - xã hội	37
2.1.4. Đánh giá chung về thuận lợi và khó khăn đối với sự phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Bắc Ninh.....	41
2.2. Hiện trạng tổ chức không gian lãnh thổ kinh tế tỉnh Bắc Ninh.....	42
2.2.1. Khái quát chung sự phát triển kinh tế tỉnh Bắc Ninh.....	43
2.2.2. Tổ chức không gian lãnh thổ các ngành kinh tế tỉnh Bắc Ninh	49
Tiêu kết chương 2	73
Chương 3: ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP TỔ CHỨC KHÔNG GIAN LÃNH THỔ KINH TẾ TỈNH BẮC NINH ĐẾN NĂM 2030.....	74
3.1. Các căn cứ định hướng tổ chức lãnh thổ kinh tế tỉnh Bắc Ninh	74
3.1.1. Quan điểm và mục tiêu phát triển KT - XH tỉnh Bắc Ninh đến năm 2030	76
3.2. Định hướng tổ chức không gian lãnh thổ kinh tế tỉnh Bắc Ninh đến năm 2030	79
3.2.1. Định hướng tổ chức không gian lãnh thổ công nghiệp	79
3.2.2. Định hướng tổ chức không gian lãnh thổ nông - lâm - ngư nghiệp.....	81
3.2.3. Định hướng tổ chức không gian lãnh thổ dịch vụ	83
3.3. Các giải pháp chủ yếu đảm bảo TCLTKT đạt hiệu quả.....	84
3.3.1. Giải pháp về quy hoạch và phát triển cơ sở hạ tầng.....	84
3.3.2. Giải pháp về đầu tư.....	85
3.3.3. Giải pháp về phát triển nguồn nhân lực.....	86
3.3.4. Giải pháp về cơ chế, chính sách	87

3.3.5. Giải pháp về khoa học công nghệ và môi trường.....	88
3.3.6. Liên kết, hợp tác phát triển với các tỉnh trong vùng	89
3.3.6. Giải pháp cải thiện môi trường đầu tư, cải cách thủ tục hành chính.....	90
3.3.7. Các giải pháp cụ thể đối với một số hình thức TCLTKT:	90
Tiêu kết chương 3	94
KẾT LUẬN.....	95
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	96
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Từ viết tắt	Giải nghĩa
1	CCN	Cụm công nghiệp
2	CMH	Chuyên môn hóa
3	CN	Công nghiệp
4	CNH - HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
5	CNTT	Công nghệ thông tin
6	ĐB	Đồng bằng
7	ĐBSH	Đồng bằng Sông Hồng
8	DN	Doanh nghiệp
9	DV	Dịch vụ
10	FDI	Vốn đầu tư nước ngoài
11	GD - ĐT	Giáo dục - Đào tạo
12	GTSX	Giá trị sản xuất
13	HTX	Hợp tác xã
14	KCN	Khu công nghiệp
15	KH & ĐT	Kế hoạch và Đầu tư
16	KHCN	Khoa học công nghệ
17	KKT	Khu kinh tế
18	KT - XH	Kinh tế - Xã hội
19	NLTS	Nông - Lâm - Thủy sản
20	NN	Nông nghiệp
21	NSDP	Ngân sách địa phương
22	NSTW	Ngân sách trung ương
23	NTM	Nông thôn mới
24	PCI	Năng lực cạnh tranh cấp tỉnh
25	PTNT	Phát triển nông thôn
26	SXKD	Sản xuất kinh doanh
27	TB	Trung bình
28	TCLTKT	Tổ chức lãnh thổ kinh tế
29	TĐT	Tổng điều tra
30	TW	Trung Ương
31	UBND	Ủy ban nhân dân
32	XDCB	Xây dựng cơ bản

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Hiện trạng sử dụng quỹ đất tỉnh Bắc Ninh năm 2016	35
Bảng 2.2: Lao động từ 15 tuổi trở lên đang làm việc hàng năm phân theo thành phần kinh tế giai đoạn 2011-2016	47
Bảng 2.3: Giá trị sản xuất ngành công nghiệp theo giá hiện hành phân theo đơn vị hành chính tỉnh Bắc Ninh.....	61
Bảng 2.4: Tình hình hoạt động sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp khu công nghiệp tỉnh Bắc Ninh năm 2016 (ước tính 2017).....	63

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1: Sơ đồ tiếp cận nội dung của lãnh thổ kinh tế - xã hội.....	16
Hình 1.2. Các loại hình thức tổ chức lãnh thổ kinh tế.....	17
Hình 2.1: Bản đồ hành chính tỉnh Bắc Ninh	33
Hình 2.2: Bản đồ nguồn lực phát triển kinh tế tỉnh Bắc Ninh.....	42
Hình 2.3: Biểu đồ so sánh tổng sản phẩm bình quân đầu người năm 1997 và 2017 tỉnh Bắc Ninh so với cả nước và các tỉnh.....	43
Hình 2.4: Biểu đồ tốc độ tăng trưởng tổng sản phẩm GRDP theo 3 khu vực kinh tế giai đoạn 1997 - 2016 (%)......	44
Hình 2.5: Biểu đồ cơ cấu kinh tế tỉnh Bắc Ninh phân theo ngành kinh tế giai đoạn 1997 - 2016.....	45
Hình 2.6: Biểu đồ tổng diện tích gieo trồng cây hàng năm tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 1997 - 2016.....	50
Hình 2.7: Biểu đồ biến động diện tích lúa tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 1997 - 2016....	51
Hình 2.8: Biểu đồ năng suất lúa bình quân hàng năm tỉnh Bắc Ninh giai đoạn từ 1997 - 2016	52
Hình 2.9: Biểu đồ sản lượng và nhu cầu tiêu dùng lương thực có hạt bình quân một nhân khẩu/năm của tỉnh Bắc Ninh so với ĐBSH và cả nước	52
Hình 2.10: Biểu đồ giá trị sản xuất công nghiệp theo giá hiện hành tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 1997-2016.....	62
Hình 2.11: Lược đồ các khu công nghiệp tỉnh Bắc Ninh năm 2016	64
Hình 2.12: Bản đồ tổ chức không gian và tuyến, điểm du lịch tỉnh Bắc Ninh .	70
Hình 2.13: Hiện trạng phát triển du lịch tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2005-2015..	71
Hình 3.1: Bản đồ nguồn lực và quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Bắc Ninh đến năm 2030, tầm nhìn 2050	78
Hình 3.2: Sơ đồ điều chỉnh quy hoạch các khu công nghiệp tỉnh Bắc Ninh định hướng đến 2020.....	81